

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Růnová v.o.s.**, se sídlem Vrbenská 511/25a, České Budějovice, zast. JUDr. Filipem Rigelem, Ph.D., advokátem se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2022, č. j. 14 A 193/2021-43,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 3. 2022, č. j. 14 A 193/2021-43, **se ruší.**
- II. Výrok II. rozhodnutí ministryně spravedlnosti ze dne 8. 7. 2021, č. j. MSP-14/2021-ODKA-ROZ/3, **se ruší** a věc **se** v tomto rozsahu **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 20 342 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího právního zástupce, JUDr. Filipa Rigela, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 12. 2020, č. j. MSP-53/2019-OINS-SRIS/15, žalovaný shledal žalobkyni vinnou a) tím, že jako insolvenční správce v insolvenčním řízení vedeném u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 41 INS 2319/2017 v soupise majetkové podstaty doručeném insolvenčnímu soudu dne 19. 10. 2017 v rozporu se znaleckým posudkem ze dne 7. 10. 2017, č. 166-24/2017, uvedla, že čtvrtinový podíl dlužníka na deseti různých nemovitostech v k. ú. Onšovice u Čkyně má hodnotu 235 290 Kč, přičemž podle tohoto znaleckého posudku byly na hodnotu 235 290 Kč oceněny pouze tři z uvedených nemovitostí (dále jen „lesní pozemky“), a to jako celek, nikoli jen

čtvrtinový podíl, a dále v soupise majetkové podstaty doručeném insolvenčnímu soudu dne 17. 6. 2019 v rozporu s tímž znaleckým posudkem uvedla, že dlužníkův ideální podíl o velikosti $\frac{1}{4}$ na lesních pozemcích má hodnotu 58 822,50 Kč, ačkoli ve znaleckém posudku byly lesní pozemky oceněny jako celek a znalecký posudek na ideální podíl na lesních pozemcích o velikosti $\frac{1}{4}$ vypracován nebyl, čímž žalobkyně podle žalovaného opakovaně porušila povinnost stanovenou v § 219 odst. 5 ve spojení s § 219 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění účinném do 31. 5. 2019 (dále jen „insolvenční zákon“), ocenit majetek sepsaný do majetkové podstaty obvyklou cenou.

[2] Dále žalovaný shledal žalobkyni vinnou tím, že b) jako insolvenční správce v témže insolvenčním řízení při zpeněžování čtvrtinového podílu dlužníka na zmiňovaných deseti nemovitostech v období od 26. 9. 2018 do 12. 7. 2019 opakovaně vyzývala spoluvlastníky těchto nemovitostí k navýšení kupní ceny a neumožnila tak v rozporu s § 1124 odst. 1, § 2143, § 2147 a § 2148 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v relevantním znění, vykonat jejich zákonné předkupní právo, čímž závažně porušila povinnost stanovenou v § 284 odst. 2 ve spojení s § 398 odst. 3 insolvenčního zákona, ve znění účinném do 31. 5. 2019, respektovat při zpeněžování majetkové podstaty zákonná předkupní práva.

[3] Výše uvedenými jednáními žalobkyně podle žalovaného spáchala přestupky podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění účinném od 1. 6. 2019 (dále jen „zákon o insolvenčních správcích“). Za to jí byla podle § 36b odst. 4 písm. f) zákona o insolvenčních správcích uložena pokuta v úhrnné výši 117 000 Kč a dále povinnost nahradit poškozené škodu související s jednáním ad b) ve výši 49 810 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení paušální částkou 1000 Kč.

[4] O rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného vydala ministryně spravedlnosti rozhodnutí ze dne 8. 7. 2021, č. j. MSP-14/2021-ODKA-ROZ/3, v jehož záhlaví nejprve zopakovala (či spíše v některých pasážích parafrázovala) výrokovou část prvostupňového rozhodnutí žalovaného, přičemž jednotlivým odstavcům či skupinám odstavců přidělila římské číslice, a následně výrokem I. svého rozhodnutí zrušila ty výroky prvostupňového rozhodnutí, které označila jako I. b) (výrok o druhém skutku žalobkyně), II. (výrok o spáchání obou přestupků a o uložení úhrnné pokuty za ně), III. (o náhradě škody) a IV. (o náhradě nákladů řízení) a v tomto rozsahu věc vrátila žalovanému k novému projednání. Výrokem II. svého rozhodnutí ministryně ve zbytku [(tj. ve vztahu k výroku o prvním skutku žalobkyně, který ministryně označila jako I. a)] rozklad zamítla. Výrok prvostupňového rozhodnutí označený ministryní jako I. b) byl zrušen pro nepřezkoumatelnost (nedostatečné odůvodnění), zbylé zrušené výroky pak pro vzájemnou provázanost s výrokem označeným jako I. b).

[5] K výroku prvostupňového rozhodnutí označenému jako I. a), který v přezkoumání ministryní obstál, ministryně zdůraznila, že došlo ke dvěma porušením povinností insolvenčního správce, poprvé dne 19. 10. 2017 (kdy žalobkyně chybně ocenila podíl dlužníka na všech nemovitostech), podruhé dne 17. 6. 2019 (kdy žalobkyně chybně ocenila podíl dlužníka na lesních pozemcích). Došlo tedy k opakovanému porušení povinnosti ocenit majetek cenou obvyklou. Jelikož skutková podstata byla naplněna až druhým porušením povinnosti, nemůže podle ministryně jít o pokračování v přestupku, ale o přestupek hromadný (mnohost je přímo znakem skutkové podstaty). K námitce, že

pokračování

vytýkané jednání mělo povahu pouhého administrativního pochybení, ministryně citovala část prvostupňového rozhodnutí, kde byla tato námitka podle ní vypořádána vyčerpávajícím způsobem. Ministryně uzavřela, že ve vztahu k výroku označenému jako I. a) bylo prvostupňové rozhodnutí plně přezkoumatelné a rovněž zákonné.

[6] Žalobkyně podala proti výroku II. rozhodnutí o rozkladu (jímž byl její rozklad ve výše uvedeném rozsahu zamítnut) žalobu k Městskému soudu v Praze. V ní uvedla, že povinnosti opakovaně neporušila, citovala argumentaci uvedenou v rozkladu a označila část, která podle ní nebyla vypořádána. Žalobkyně zdůraznila, že jí bylo vytýkáno nikoli chybné uvedení dlužníkovy podílu na lesních pozemcích, ale jeho (údajně) nesprávné ocenění. Dále žalobkyně upozornila, že i kdyby svou povinnost opakovaně porušila, ještě to samo o sobě neznamená, že je skutečně odpovědná za přestupek. Je totiž třeba posuzovat nejen formální naplnění skutkové podstaty, ale rovněž materiální stránku, tedy zda jde o jednání společensky škodlivé. Podle žalobkyně tomu tak v projednávané věci není.

[7] Městský soud shora uvedeným rozsudkem podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl.

[8] Námitku nepřezkoumatelnosti městský soud důvodnou neshledal. Upozornil, že na argumentaci, jejíž nevypořádání žalobkyně namítala, ministryně reagovala v bodech 48–50 žalobou napadeného rozhodnutí a věnovalo se jí podrobněji rovněž rozhodnutí prvostupňové (obě správní rozhodnutí přitom tvoří jeden celek). Podle městského soudu z rozhodnutí o rozkladu jednoznačně vyplývá, že žalobkyni bylo kladeno za vinu chybné ocenění podílu na pozemcích, volba slov v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nemá dopad na jeho přezkoumatelnost či zákonnost.

[9] Z § 219 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona podle městského soudu vyplývá, že má být dodržena i patřičná metoda ocenění (ocenění má provést znalec). Žalobkyně tuto metodu nedodržela, neboť v obou případech provedla ocenění bez podkladu v podobě znaleckého posudku. V prvním případě znalec ocenil jiné nemovitosti než ty, jejichž hodnotu žalobkyně vyčíslila v soupisu majetkové podstaty ze dne 19. 10. 2017. Znalec navíc oceňoval soubor pozemků jako celek, nikoli dlužníkův čtvrtinový podíl. V případě druhého chybného ocenění žalobkyně opět ocenila čtvrtinových podíl dlužníka (tentokrát pouze na lesních pozemcích) bez podkladu v podobě znaleckého posudku. Znalec totiž ocenil tyto pozemky celé, přičemž žalobkyně zjevně provedla ocenění podílu dlužníka vlastním výpočtem, kdy hodnotu lesních pozemků určenou znalcem vydělila čtyřmi.

[10] Ani dodatečně vypracovaný znalecký posudek ze dne 28. 2. 2020, č. 168-26/2020, nemá podle městského soudu vypovídací hodnotu. Jeho účelem totiž nebylo ocenění spoluvlastnického podílu o velikosti $\frac{1}{4}$ na lesních pozemcích, ale určení $\frac{1}{4}$ hodnoty ocenění lesních pozemků. Podle městského soudu jde o podstatný rozdíl, neboť obvyklá cena ideálního spoluvlastnického podílu na nemovité věci bývá zpravidla nižší, než by byl odpovídající podíl obvyklé ceny této nemovité věci obchodované vcelku. Znalecký posudek č. 168-26/2020 neobsahuje žádnou reflexi této skutečnosti, nelze tedy dovozovat, že by čtvrtina hodnoty lesních pozemků odpovídala hodnotě čtvrtinového spoluvlastnického podílu na těchto lesních pozemcích. Pro srovnání městský soud odkázal na znalecký posudek ze dne 10. 5. 2018, č. 1247-15-2018, oceňující podíl dlužníka na ostatních pozemcích, kde znalec nižší obchodovatelnost podílu výslovně zohlednil. Městský soud k této problematice uzavřel, že obvyklá cena dlužníkovy podílu na lesních pozemcích

neodpovídala čtvrtině obvyklé ceny lesních pozemků zjištěné znalcem, žalobkyně se tedy dopustila i druhého porušení ustanovení insolvenčního zákona o oceňování.

[11] K otázce naplnění materiální stránky přestupku městský soud upozornil, že žalobkyně ohrozila veřejný zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčních správců, což je vysoce odborná a odpovědná činnost. Podle městského soudu je nutné chránit zájem na tom, aby činnost insolvenčního správce vykonávaly pouze osoby důvěryhodné a náležitě odborně způsobilé. Městský soud zopakoval, že námitka žalobkyně, že cena uvedená v soupise majetkové podstaty ze dne 17. 6. 2019 odpovídala ceně obvyklé, byla vyvrácena a že není pravdou, že by žalobkyně předchozí administrativní pochybení svého zaměstnance „vzápětí napravila“.

II.

Obsah kasační stížnosti a dalších podání

[12] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek městského soudu původně blanketní kasační stížností, v jejímž následném doplnění předně uváděla, že městský soud chybně posoudil otázku opakovaného porušení povinností. Zásadním požadavkem podle § 219 odst. 5 insolvenčního zákona bylo, aby byl majetek zahrnutý do soupisu majetkové podstaty oceněn cenou obvyklou. Stěžovatelka je přesvědčena, že proti tomu se neprohřešila a nelze jí vytýkat ani porušení § 219 odst. 4 insolvenčního zákona, neboť znalecký posudek zpracován byl, byť ne (přímo) na oceňovaný spoluvlastnický podíl.

[13] Obecně sice platí, že cenu podílu nelze určit pouze matematickým výpočtem z již dříve určené ceny celé nemovité věci, podle stěžovatelky však tento závěr není možné přijímat zcela bezvýhradně. Rozhodující je podle ní odborné posouzení této otázky, k němuž zde (byť se zpožděním) došlo. Podle stanoviska znalce byla obvyklá cena oceňovaného spoluvlastnického podílu 58 820 Kč (po zaokrouhlení). Není přitom podstatné, jak znalec k této částce dospěl, pouze to, že se tak stalo na základě jeho odborné úvahy. Shledal-li soud tyto důkazy za nerelevantními, postupoval podle stěžovatelky nezákonně. Stěžovatelka poznamenává, že i ve znaleckém posudku, na který soud odkazoval jako na vzor správného posouzení, znalec nejprve určil cenu obvyklou v částce 303 230 Kč a z ní vypočetl hodnotu čtvrtinového spoluvlastnického podílu ve výši 75 810 Kč (po zaokrouhlení).

[14] Vypořádání námítky nenaplnění materiálního znaku přestupku podle stěžovatelky zcela postrádá individuální posouzení. Na její provinění je nahlíženo generálně, bez ohledu na konkrétní okolnosti případu, což je v rozporu se samotnou definicí přestupku obsaženou v § 5 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“). Každé protiprávní jednání nemusí založit odpovědnost za přestupek (princip subsidiarity trestní represe platí i v oblasti přestupků). Podle stěžovatelky je důležité přihlížet k tomu, o jak závažné porušení se jedná, jak k němu došlo, jaké byly jeho následky apod.

[15] Z těchto důvodů stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci městskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Ve druhém doplnění kasační stížnosti stěžovatelka následně zopakovala, že došlo pouze k administrativní chybě v soupisu majetkové podstaty ze dne 19. 10. 2017, k žádnému opakovanému porušení povinností již nedošlo. Podle ní došlo ve smyslu § 219 odst. 4

pokračování

insolvenčního zákona k ocenění hodnoty zajištění, z něhož měla být uspokojena zajištěná pohledávka (ČSSZ), již znaleckým posudkem č. 1247-15-2018, který stanovil obvyklou cenu čtvrtinového podílu dlužníka na ostatních (jiných než lesních) pozemcích na 75 810 Kč. Tím byla splněna povinnost znaleckého ocenění hodnoty zajištění, neboť zajištěná pohledávka činila toliko 11 416 Kč (a právě ze zpeněžení těchto ostatních pozemků byla plně uspokojena). Městský soud podle stěžovatelky pominul, že na projednávaný případ se přiměřeně vztahuje rovněž § 219 odst. 3 insolvenčního zákona, dle něhož povinnost zadat ocenění znalci neplatí, lze-li důvodně předpokládat, že náklady na ocenění majetku budou vyšší než přínos pro majetkovou podstatu. Insolvenční správce tedy má povinnost hodnotit i ekonomickou účelnost zadání ocenění znalci.

[17] Pokud již bylo zřejmé, že zajištěný věřitel může být plně uspokojen ze zpeněžení podílu na ostatních pozemcích, nebylo podle stěžovatelky účelné provádět znalecké ocenění jeho podílu na lesních pozemcích, zvláště s přihlédnutím k tomu, že ocenění celých lesních pozemků již bylo provedeno. Zadání nového znaleckého posudku by nepředstavovalo účelně vynaložený náklad. Stěžovatelka v tomto ohledu odkazuje rovněž na usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 3. 2016, č. j. 3 VSPH 1460/2015-B-49.

[18] Stěžovatelka dovozuje, že v situaci, kdy povinnost zadat ocenění znalci není absolutní, městský soud v rozporu se zásadou *in dubio mitius* použil extenzivní výklad v její neprospěch. Pokud insolvenční správce nemá povinnost provést ocenění znalecky v situaci, kdy je to neúčelné, nemůže být odpovědný za nesplnění takovéto neexistující povinnosti. Stěžovatelka zdůrazňuje, že skutková podstata nejen trestného činu, ale i přestupku by měla být dostatečně určitá, konkrétní a jednoznačná.

[19] Ze znaleckého posudku č. 168-26/2020 podle stěžovatelky vyplývá, že druhé ocenění lesních pozemků provedené stěžovatelkou v soupise majetkové podstaty ze dne 17. 6. 2019 nemělo žádný negativní dopad, neboť jí uvedená obvyklá cena podílu na lesních pozemcích odpovídala znaleckému posudku. Městský soud podle stěžovatelky chybně považoval tento znalecký posudek za irelevantní – stěžovatelka byla oprávněna předkládat jakékoli důkazy o tom, že se chybného ocenění nedopustila.

[20] Stěžovatelka je přesvědčena, že „ocenění ¼ hodnoty majetku“ znamená „ocenění čtvrtinového podílu na hodnotě majetku“. Pokud o tom měl městský soud pochybnosti, mohl vyzvat znalce k vysvětlení. Podle stěžovatelky se jednalo o ocenění čtvrtinového podílu na lesních pozemcích, městský soud však nahradil znalecké posouzení svou vlastní úvahou. Městský soud podle ní nepochopil, že znalecký posudek č. 168-26/2020 ani obsahově obdobné stanovisko znalce ze dne 21. 2. 2020 ke znaleckému posudku č. 166-24/2017 nepředstavovaly dodatečnou nápravu závadného stavu, ale důkazní prostředek prokazující, že nedošlo k porušení povinnosti ocenit majetek cenou obvyklou. Městský soud podle stěžovatelky rovněž přehlédl, že žalovaný nezjistil řádně skutkový stav, neboť nebylo prokázáno, že by částka 58 820 Kč nebyla cenou obvyklou.

[21] Podle stěžovatelky rovněž nemohlo dojít k opakovanému porušování povinností stanovených v § 219 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona, neboť stěžovatelka tuto povinnost porušila pouze jednou, a to administrativním pochybením při soupisu ze dne 19. 10. 2017. Toto porušení trvalo až do soupisu ze dne 17. 6. 2019. K odstranění protiprávního stavu podle stěžovatelky došlo nejpozději dne 28. 4. 2020, kdy došlo k plnému uspokojení zajištěné pohledávky. Stěžovatelka je přesvědčena, že § 36b odst. 1 písm. i) zákona o insolvenčních

správcích míří toliko na extrémní jednání insolvenčního správce. Podle stěžovatelky zákon vyžaduje spáchání vícero útoků, nikoli útok jediný a následné udržování protiprávního stavu. Stěžovatelka dále namítá, že nebyl prokázán společný záměr, který u hromadného přestupku musí být prokázán (v této souvislosti cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 10 As 96/2018-59; všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[22] Stěžovatelka odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž má být materiální stránka přestupku v každém jednotlivém případě individuálně posouzena. Správní orgán i soud je povinen *ex officio* zkoumat, zda okolnosti případu nesnižují škodlivost jednání pro chráněný zájem pod míru typickou pro běžně se vyskytující případy správních deliktů. Podle stěžovatelky není namístě, aby sebemenší pochybení administrativního charakteru bylo považováno za přestupek.

[23] Závěrem stěžovatelka namítla, že ministryně v rozporu s právem na spravedlivý proces nezrušila výrok o vině stěžovatelky za první skutek, přestože zrušila výrok o trestu. Tím jí znemožnila bránit se ve všech souvislostech, neboť žalovaný bude nyní rozhodovat o věci v rozsahu, v němž mu byla vrácena, bez ohledu na vedení řízení o kasační stížnosti.

[24] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti cituje části svého vyjádření k žalobě i napadeného rozsudku, kde byla vypořádána žalobní námitka údajného nenaplnění skutkové podstaty přestupku. Žalovaný se ztotožňuje s názorem stěžovatelky, že je třeba klást důraz na odborné posouzení, k němu ale podle žalovaného v projednávané věci nedošlo. Stěžovatelka tím porušila § 219 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona.

[25] Podle žalovaného není důvodná ani kasační námitka nenaplnění materiální stránky přestupku. I zde žalovaný cituje předchozí argumentaci. Žalovaný zdůraznil, že stěžovatelka porušila zákonem chráněný zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčního správce jak v rovině odborné, tak v rovině důvěryhodnosti osoby insolvenčního správce.

[26] Žalovaný se proto plně ztotožňuje se závěry městského soudu a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

[27] V reakci na druhé doplnění kasační stížnosti žalovaný rovněž doplnil své vyjádření v tom smyslu, že obě pochybení při oceňování se týkala lesních pozemků, ke splnění povinnosti znaleckého ocenění tedy nemohlo dojít znaleckým posudkem č. 1247-15-2018, jímž byl oceněn podíl na ostatních (nikoli lesních) pozemcích. Dále žalovaný odkázal na definici trvajících přestupků, důvodovou zprávu k zákonu o odpovědnosti za přestupky a judikaturu Nejvyššího správního soudu. Ze všech těchto zdrojů dovodil, že jednání, kterého se dopustila stěžovatelka, nelze kvalifikovat jako přestupek trvalý, ale poruchový. Uspokojení zajištěné pohledávky podle žalovaného nemohlo pochybení stěžovatelky zhojit. Žalovaný dále citoval jinou pasáž rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 10 As 96/2018-59, kde je zdůrazněno, že u objektivní odpovědnosti se nezkoumá zavinění (a tedy ani společný záměr), neboť je vázána na škodlivý následek (jímž může být pouhé způsobení ohrožení).

[28] Zkoumání ekonomické účelnosti znaleckého posudku podle žalovaného nebylo namístě, neboť § 219 odst. 3 insolvenčního zákona se vztahuje výhradně na obtížně ocenitelný majetek. Podíl na lesních pozemcích takovým majetkem není. Žalovaný se rovněž ztotožňuje se závěrem městského soudu, že znaleckým posudkem č. 168-26/2020

pokračování

byla určena čtvrtina obvyklé ceny lesních pozemků, nikoli obvyklá cena čtvrtinového spoluvlastnického podílu na lesních pozemcích. Ke znaleckému posudku č. 1247-15-2018 žalovaný upozorňuje, že v něm znalec skutečně přihlédl k nižší obchodovatelnosti spoluvlastnického podílu. Žalovaný zdůraznil, že on ani městský soud nemohou posuzovat odbornou činnost znalce.

[29] Podle žalovaného je mylná úvaha stěžovatelky, dle níž je městský soud povinen zjistit a zkoumat okolnosti, jež snižují nebezpečnost jednání stěžovatelky pro zájem chráněný zákonem. Žalovaný upozorňuje, že znakem skutkové podstaty přestupku, který je stěžovatelce kladen za vinu, není vznik škody. Připomíná, že městský soud odkázal na veřejný zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčních správců. Závěrem žalovaný cituje judikaturu, z níž vyplývá oddělitelnost výroků správního rozhodnutí o vině a o uloženém trestu.

[30] V replice na doplnění vyjádření žalovaného stěžovatelka zdůrazňuje, že žalovaný se měl v prvé řadě zabývat tím, zda vůbec existovala povinnost ocenit znalecky podíl na lesních pozemcích v situaci, kdy hodnota řádně oceněného podílu na ostatních pozemcích byla asi sedmkrát vyšší než hodnota zajištěné pohledávky. Ta byla skutečně posléze plně uspokojena výtěžkem ze zpeněžení podílu na ostatních pozemcích.

[31] Stěžovatelka dále polemizuje s hodnocením rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 10 As 96/2018-59, které provedl žalovaný. Stěžovatelka uznává, že v jejím případě se uplatňuje odpovědnost objektivní, u níž není třeba zkoumat zavinění, v rozhodnutí žalovaného však podle ní chybí jakákoli úvaha, proč by měl existovat společný záměr (bez něhož se nemůže jednat o hromadný přestupek). Soud musí podle stěžovatelky *ex officio* přihlédnout k tomu, že vůbec není dána trestnost skutku, a zkoumat, že aplikované právní předpisy skutečně na věc dopadají (zásada *iura novit curia*).

[32] K otázce ekonomické účelnosti stěžovatelka upozorňuje, že žalovaný si nevšiml rozdílu mezi výrazy „obdobně“ a „přiměřeně“. Použití slova „přiměřeně“ v § 219 odst. 4 insolvenčního zákona je podle ní z hlediska právní jistoty problematické. Podle stěžovatelky nedává smysl, aby insolvenční správce zkoumal ekonomickou účelnost zadání znaleckého posudku pouze u těžko ocenitelného majetku. Rovněž odborná literatura podle stěžovatelky zastává názor, že účelnost vypracování znaleckého posudku na majetek tvořící předmět zajištění se zkoumá vždy. Podle stěžovatelky je zapotřebí v pochybnostech použít výklad v její prospěch.

[33] Stěžovatelka konečně uzavírá, že materiální stránka přestupku měla být posouzena individuálně, nestačí obecný odkaz na zájem na řádném výkonu činnosti insolvenčních správců. Kvalita insolvenčního správce by podle ní neměla spočívat v mechanickém plnění povinností. Stěžovatelka má za to, že pro společnost není prospěšné přísně trestat nepatrná administrativní pochybení.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[34] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo

(§ 102 s. ř. s.), a jednala za ni nejprve k tomu oprávněná osoba s odpovídajícím právnickým vzděláním a následně převzala její zastoupení advokátka, resp. po té advokát (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Následně soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a právě takovou vadu shledal, takže dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, byť z jiných příčin, než jsou námitky, které uplatnila stěžovatelka. Nejvyšší správní soud totiž dospěl k závěru, že městský soud nezohlednil, že žalobou napadený výrok II. rozkladového rozhodnutí ministryně je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost.

[35] Již to, že ministryně v záhlaví svého rozhodnutí rekapitulovala či spíše parafrázovala nečíslované výroky prvostupňového rozhodnutí žalovaného tak, že jim přiřadila římské číslice, načež následně takto označené a rozčleněné výroky, až na výrok týkající se prvního skutku stěžovatelky, zrušila, lze považovat za nestandardní praxi, to ovšem samo o sobě nesrozumitelnost rozhodnutí ministryně (resp. žalobou napadeného výroku jejího rozhodnutí) ještě nezpůsobuje. Nejvyšší správní soud si však nemohl nepovšimnout toho, že výrok prvostupňového rozhodnutí žalovaného [označený v rozkladovém rozhodnutí jako výrok I. a)], který po rozhodnutí ministryně o rozkladu jako jediný zůstal zachován a který byl tedy společně se zamítavou částí rozkladového rozhodnutí předmětem přezkoumání městského soudu, vůbec neobsahuje zmínku o tom, že by se stěžovatelka dopustila jakéhokoli přestupku.

[36] Výrok prvostupňového rozhodnutí označený ministryní jako I. a), jak si ho ministryně posléze v rozkladovém rozhodnutí definovala, totiž obsahuje pouze výše shrnutou skutkovou větu popisující jednání stěžovatelky při oceňování podílu dlužníka na zmiňovaných nemovitostech v soupisech majetkové podstaty doručených insolvenčnímu soudu dne 19. 10. 2017 a dne 17. 6. 2019, jakož i část právní věty, podle níž tímto jednáním stěžovatelka opakovaně porušila povinnost dle § 219 odst. 5 insolvenčního zákona ve spojení s odstavcem 4 téhož ustanovení ocenit majetek sepsaný do majetkové podstaty obvyklou cenou. Právní kvalifikace tohoto skutku, tedy konstatování, že tímto jednáním stěžovatelka spáchala přestupek podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona o insolvenčních správcích, však v zachovaném výroku prvostupňového rozhodnutí, označeném jako I. a), uvedena není; ta byla totiž obsažena společně pro oba skutky [tedy oba výroky ministryní označené jako I. a) a I. b)] až ve výroku prvostupňového rozhodnutí označeném ministryní jako výrok II., kde bylo uvedeno: „...,čímž spáchal přestupky podle § 36b odst. 1 písm. i) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění účinném od 1. 6. 2019.“ Poté následovala pasáž o úhrnné pokutě za oba přestupky, kterou ministryně rovněž zařadila pod tento výrok II. prvostupňového rozhodnutí, který však zároveň celý zrušila, tedy včetně konstatování, že i prvním skutkem stěžovatelka spáchala uvedený přestupek.

[37] Ministryně tedy jednak ponechala pouhé torzo prvostupňového rozhodnutí, které nemohlo samostatně obstát a nemohlo být předmětem samostatného přezkumu v řízení před městským soudem ani základem následného správního řízení žalovaného, jednak v odůvodnění svého rozhodnutí ministryně vycházela z toho, že byl zachován kompletní výrok o vině ve vztahu k prvnímu přestupku stěžovatelky, což se ovšem nestalo, takže rozhodnutí ministryně trpí zásadním rozparem mezi svým výrokiem a odůvodněním způsobujícím jeho nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost.

pokračování

[38] Stěžovatelka sice ve druhém doplnění kasační stížnosti namítala, že výrok prvostupňového rozhodnutí označený jako I. a) neměl být samostatně zachován, ovšem z jiných důvodů než právě popsanych Nejvyšším správním soudem, a navíc je její námitka opožděná, neboť ji uplatnila až v druhém doplnění kasační stížnosti, a to po uplynutí lhůty dle § 106 odst. 3 s. ř. s., přičemž se nejedná o rozvinutí včas uplatněné kasační argumentace, ale o nový kasační důvod.

[39] Nejvyšší správní soud však připomíná, že nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí spočívající mj. v jeho nesrozumitelnosti je vadou řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., k níž je krajský (městský) soud dle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, publ. pod č. 2288/2011 Sb. NSS, oprávněn (a tedy i povinen) přihlédnout i bez námítky, pokud brání přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. To byl právě případ věci nyní posuzované, neboť jen stěží se mohl městský soud zabývat žalobními body, jako je např. tvrzení o chybějící materiální stránce přestupku, jestliže výrok o spáchání jakéhokoli přestupku ve výroku rozhodnutí absentuje. Tím, že městský soud přezkoumal nepřezkoumatelné rozhodnutí, se sám dopustil nepřezkoumatelnosti, což je vada řízení před krajským (městským) soudem, k níž je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti [§ 103 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 109 odst. 4 s. ř. s.].

[40] Vzhledem k těmto závěrům se v tomto řízení ani Nejvyšší správní soud nemohl vznesenými námitkami stěžovatelky (a to ani těmi, které byly včas a přípustně uplatněny v prvním doplnění kasační stížnosti stěžovatelky a případně rozvinuty v jejích pozdějších podáních) zabývat.

IV.

Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost, byť z jiných než namítaných důvodů, opodstatněnou, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu. Zruší-li přitom Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu, a pokud již v řízení před krajským (městským) soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského (městského) soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost než pro nesrozumitelnost zrušit žalobou napadený výrok II. rozhodnutí ministryně spravedlnosti a věc v tomto rozsahu vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám výrok II. rozkladového rozhodnutí zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[42] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného správního orgánu, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským (městským) soudem. Stěžovatelka měla ve věci úspěch a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. jí tak přísluší vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu nákladů řízení.

[43] Stěžovatelka před městským soudem uhradila soudní poplatek ve výši 3000 Kč a v řízení před kasačním soudem ve výši 5000 Kč. Dále vynaložila náklady na své advokátní zastoupení, a to pouze v řízení před Nejvyšším správním soudem, neboť v řízení před městským soudem zastoupena nebyla. Pro určení výše náhrady nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Náklady stěžovatelky na zastoupení v řízení před správními soudy spočívají v částce odpovídající odměně ve výši 3 x 3100 Kč za tři úkony právní služby, tj. za převzetí a přípravu zastoupení, sepsání druhého doplnění kasační stížnosti a sepsání repliky [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu], v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 3 x 300 Kč za tyto úkony (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu) a v částce odpovídající DPH 21 %.

[44] Celkem tedy přísluší stěžovateli náhrada nákladů řízení ve výši 20 342 Kč. K její úhradě stanovil Nejvyšší správní soud žalovanému přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. dubna 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu